

Crtice o životu stanovnika Sent Marije (1747. – 1773.) kroz arhivsku građu o Simonu Romityu

*Stevan Mačković**

Sažetak

Uradak na temelju arhivskih vreda, arhivske građe fonda Magistrata, prateći podatke o Simonu Romicsu, pokušava predstaviti ovog kantora i orguljaša kojega ambicija da se penje na društvenoj ljestvici dovodi do pozicije senatora, te oslikati i na malim, ali konkretnim primjerima, prikazati kako je doticao živote drugih stanovnika naselja Sent Marije, potonje Subotice. Zapisi koji govore o Romicsu istodobno daju ilustraciju i o povijenim uvjetima i okolnostima u kojima su živjeli i djelovali stanovnici Sent Marije, njegovi sugrađani. Tako kroz analitičke opise i sažetke dokumentata pisanih bunjevačkim jezikom ili prijevode s latinskog, pratimo djelatnost i prepisku gradskih vlasti koja se tiče orguljaša Romicsa, baš kao i obične ljudske muke, sukobe u okviru obitelji, teškoće u podmirivanju poreza, krađe itd. Sama građa originala je iznimno dragocjeno i jedno od najranijih svjedočanstava uporabe bunjevačkog jezika u Subotici.

Ključne riječi: Sent Marija, Magistrat, orguljaš, život običnih stanovnika, bunjevački jezik

Uvod

Kao da su obični ljudi stanovnici „donjih“ katova historijske zbilje, pa samim time manje uočljivi. Iz tmine prošlosti po pravilu izranjavaju osobe iz vladajućih slojeva, njihova djela ili nedjela, karakteri i posebnosti, dometi i rezultati...

Upravo zbog toga vrlo мало znamo o Subotičanima koji se mogu svrstati u kategoriju običnih ljudi, iz razdoblja nakon stjecanja statusa kameralnog trgovišta 1743. godine (Ulmer 1991, 45-52.). Uzrok tomu je da osim usmjeravanja pozornosti istraživača na teme i područja iz „gornjih“ katova, uočavamo nedostatak vreda koja bi neposredno svjedočila o njima. Pisani tragovi su sačuvani, gotovo isključivo samo u onim slučajevima ako je običan čovjek bio u fokusu administracije, a to se ponajčešće događa ako ga se tretira kao poreznog obveznika, ili pak ako joj se obra-

* arhivski savjetnik, ravnatelj Povijesnog arhiva Subotica

čao da mu riješi neodgodive probleme. Popisi poreznih obveznika koji obično sadrže ime glave obitelji, zanimanje, status i niz drugih rubrika, vrlo su koristan izvor, kako za demografsku povijest tako i gospodarsko-socijalnu. Obični ljudi i njihova svakodnevica osuđeni su na prokletstvo sumarnog, neindividualnog, neizdiferenciranog promatranja. Primjer uspinjanja *Simona Romitya*, od *cantora*¹ i *organista*² do senatora daje nadu da je sličnih slučajeva izlazaka iz povjesne anonimnosti bilo više.

O vertikalnoj društvenoj pokretljivosti u gradskoj sredini toga doba, dobar primjer nam daje upravo Romić. Kao građanin rimokatoličke vjeroispovijesti imao je određenih mogućnosti uspinjati se k ljestvici onih koji sudjeluju u upravljanju gradom. Sve je to bio plod izlaska iz okvira vojne uprave/granice, te dobivanja statusa slobodnog kameralnog trgovista pod imenom Sent Marija 1743. godine. Od tada je tijelo pod imenom Magistrat upravljalo gradom, kao i svom njegovom pokretnom i nepokretnom imovinom. Magistrat (*Unutarnji savjet, Magistratus, Belső Tanács*) se sastojao od dvanaest „zakletih“ senatora biranih iz reda građana članova Izabrane općine (*Selecta Communitas, Iurata Communitas*) i jednog sudca. Članovi Magistrata tada su mogli biti isključivo rimokatolici, a birani su doživotno. Ugovorom varošice Sent Marije sklopljenim s Ugarskom komorom 28. lipnja 1743. godine, podrobnije se regulira izbor i periodično popunjavanje broja senatora, uspostavljanje (*restauratio*) Magistrata.

Građa o Šimi Romiću

Tragajući³ za dokumentima u fondu F:261⁴, a pisanim ilirskim/bunjevačkim jezikom, pronađen je predmet iz 1747. godine koji je napisao Šimun/Šima Romić (*Simon Romity ili Simon Romics*). On se sastoji od dva lista, jednog dopisa gradskom *tanacsu* – vijeću, i jednog iskaza Romićevih dugovanja. Obraća se gradskim ocima s

¹ Riječ kantor (lat. *cantor*) potječe iz latinskoga jezika, a na hrvatskom znači pjevač. Kantor je predvoditelj liturgijskoga pjevanja. Zadaća kantora u bogoslužju je pjevati antifon za pripjevni psalam i redak kod „aleluja“ te započinjati i predvoditi ostale pjesme za vrijeme mise i drugih crkvenih obreda. Odgovoran je za sudjelovanje vjernika u liturgijskome pjevanju.

<http://www.rijeka.nadbiskupija.com/kviz.doc+kantor+orgulja%C5%A1&cd=4&hl=en&ct=clnk> (Pristupljeno: 3. III. 2010.)

² *Organist* – orguljaš.

³ Pretragu su olakšavala znanstveno informativna sredstva, analitički opisi Povijesnog arhiva: suarhiv.co.rs/cro/djelatnost/znanstveno-informativna-sredstva (pristupljeno: 22. II. 2019.).

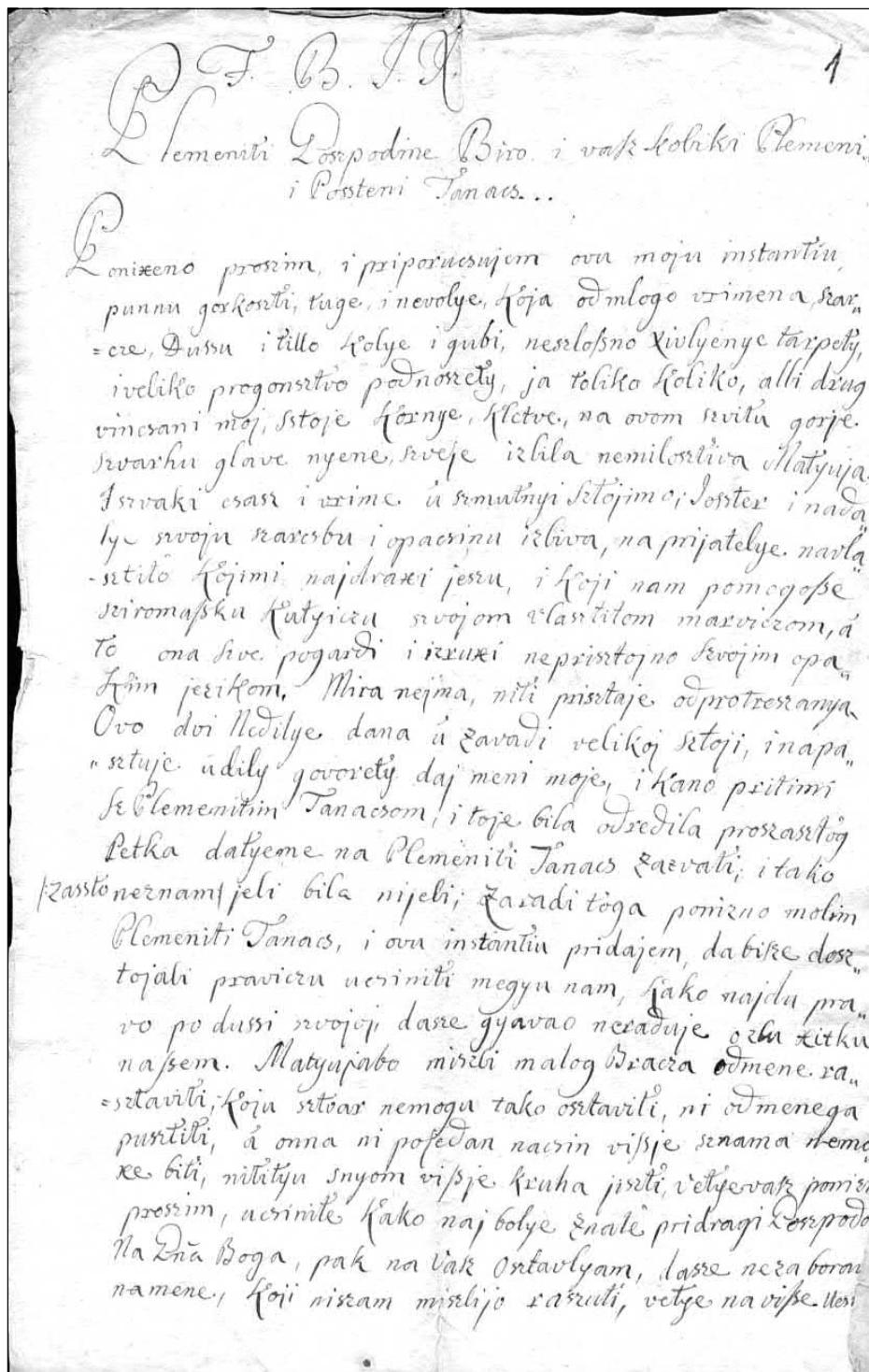
⁴ Povijesni arhiv Subotica (dalje samo PoAS), Fond 261 Magistrat povlaštene Kraljevsko-komorske varoši Sent Marije, prije znane Sabatka (*Magistratus privilegiati oppidi regio-cameralis Szent Maria, antehac Szabatka vocati.; Szent-Maria kiváltságos királyi kamarai mezováros tanácsa*) obuhvaća razdoblje od 1743. do 1778. godine, a sumarni inventar od (1701.) 1743. do 1778. (1782.) godine. Iz analitičkih opisa dijelova toga fonda saznaje se i kakvim jezikom su pisani; većinom latinskim, ali se susreću i njemački, mađarski te ilirski/bunjevački.

ciljem da se razriješe nesuglasice između njega i maćehe vezane za pitanje ostavštine, tj. zajedničkog života u kući njegova oca. Na prvi pogled bilo je jasno da se radi o vrlo zanimljivom vrelu, kako za jezikoslovnu analizu, tako i za pokušaj osvjetljavanja Romićeve uloge i mesta u društvenom životu Subotice tih godina. Po potpisu se vidi da je bio kantor i orguljaš, no puno drugih podataka o njemu se ne vidi iz tog pisma. Naslovljeno je: „Plemeniti Gospodine Biro (*biro* = sudac) i vaszkoliki plemeniti i Possteni Tanacs...“ Obraćanje započinje: „Poniženo⁵ prošzim i priporucsujem ovu moju instantiu, punnu gorkoszti, tuge i nevolye koja od mlogo vrimena...“ Vidi se dalje da je s maćehom nastao spor „i szvaki csasz v rime u szmutnyi sztojimo“, da ona „szvoju szarcbsu i opacsinu izliva na prijatelye navla-sztito kojimi najdrakji jeszu i koji nam pomogosse sziomassku kutyicu szvojom vlaszitom marviczom a to ona szve pogarchi i izruki neprisztojno szvojim opakim jezikom“. Jasno i da je sukob kulminirao te od Magistrata moli da presudi: „Zaradi toga ponizno molim Plemeniti Tanacs i ovu instantiu pridajem da biszte dosztojali pravicu ucsiniti megyu nama, kako najdu pravo po dussi szvojoj dasze gyavao neraduje o zlu žitku nessem.“ Šimun je imao i brata Ivana (*Ioannes*) kojega je smatrao saveznikom u borbi protiv maćehe. „Matyeha (Matyujava) = /maćeha/ miszli malog Bracza odmene rasztaviti koja sztvar nemogu tako osztaviti ni odmenega pusztiti, a onna ni pojedan nacsin visse sznama nemоже biti, nitityu snyom vissje kruh jiszti, vetyevasz ponizno prošzim, ucsinite kako naj bolye znate pridragi Goszpodaru.“

Zanimljiv je i opis i imovine što je posjeduje: „Ocsinsztra imam jednu kutyu visse mene, i pokutysztra vrlo mallo. Od marve rogate kutyanszke, imamo jednog volla a druge jedanajsztero. I takogyer jednog konya; Vinograd jeszam naszadijo szam sz Oczem pokojnim Ovoje je czilo szve Ocsinsztra.“ Saznajemo i da je već dugi niz godina u službi: „Csetarnajeszta godina kako szlužkim Postenu Optynju.“ To bi značilo da je u službi od 1733. godine, dok u odluci Magistrata F:261.1. pag. 387-388. iz 1753. stoji da je savjesno služio sedamnaest godina, što znači da je službovaо od 1736. godine, što se poklapa s datumom izgradnje crkve. Nakon protjerivanja Turaka 1686., u subotičkoj su se tvrđavi nastanili franjevci koji su odmah počeli izgradnju samostana i vođenje župe. Crkva je posvećena sv. Mihaelu Arkandelu. Poznato je da je 1731. godine u župi sposobnih vjernika za isповijed bilo 1865, dok je 1748. godine u Subotici bilo ukupno 5290 katolika.

Prilog tomu dopisu je iskaz osoba kojima je Šimun bio dužan. Navedeni su pojmenice s točnim iznosima u forintama i krajcarama. Tako „Mati Bessiretvitu szlugi“ duguje 8 for. 35, „u Peđti Dru Nikoli Boltacsij 10, u Szegedin Peri od duhana 6“, i na kraju stoji suma od „f. 58 = 75 ovoliko jeszt nassa sziomasska kутya dužna“.

⁵ U pismu se koristi miješana ortografija, mađarska i njemačka, a posebice je zanimljivo pisanje glasa ž – čirilskim znakom – ѕ.

PRILOG: Prijepis dokumenta F:261.21.5/1747.

„F.B.T.X.

Plemeniti Gospodine Biro i vaszkoliki plemeniti i Possteni Tanacs...

Ponijkeno proszim i priporucujem ovu moju instantiu, punnu gorkoszti, tuge i nevolye, koja od mlogo vrimena, sza = cze, Dussa i Tillo kolye i gubi, neszlozsno xivlyeny tarpety, i veliko progonszvo podnoszety, ja toliko koliko, alli drug vincsanji moj, sztoje gornye kletve, na ovom szvitu gorje, szvarhu glave nyene, szveje izbila nemilosztiva Matyuja i szvaki csasz i vrime u szmutnyi sztojimo Possten i nadalye szvoju szarcbsu i opacsinu izliva, na prijatelye navla-szstito kojimi najdrakji jeszu i koji nam pomogosse sziomassku kutyiczu szvojom vlasztitom marviczem a to ona szve pogarchi i izruži neprisztajno szvojim opakim jezikom. Mira nejma niti prisztaje od protreszanya sztuje uchily govoretyi daj meni moje i kano pritim sz Plemenitom Tanacsom i toje bila odredila proszastog Petka datyeme na Plemeniti Tanacs zazvati i tako zassto neznam, jelo bila nijebila zaradi toga ponizno molim Plemeniti Tanacs i ovu instantiu pridajem da biszte dosztojali pravicz ucsiniti megju nama, kako najdu pravo po dussi szvojoj dasze gyavao neraduje o zlu žitku nessem. Matyujeva miszli malog Bracza odmene ra=sztaviti koja sztvar nemogu takо osztaviti ni odmenega pusztiti, a onna ni pojedan nacsin visse sznama nemожe biti, nititu snyom vissje kruh jiszti, vetyevasz ponizno proszim, ucsinite kako naj bolye znate pridragi Goszpodaru na Dragog Boga, pak na vasz osztavlyam dasze nezaboravi namene, koji niszam miszlio rasszuti, vetye na visse

Ocsinszta imam jednu kutyu visse mene, i pokutyszta vrlo mallo. od marverogate kutyanszke, imamo jednog volla a druge jedanajsztero. I takogyer jednog konya; Vinograd jeszam naszadijo szam sz Oczem pokojnim Ovoje je czilo szve Ocsinszta. Csetarnajeszta godina kako szlužkim Postenu Optyinu, oszim jedne, jedanput prodao jeszam kravu, nego szvojom szlužbom + jeszam sziomassku kutyiczu kapijo kao i szvi szami bolyema znadu. Ovakosze sztvari ima, i želim na dan danassnyi da bude szvaka czila i Osztajem najponizniji

Plemenitom Tanacsu

szluga Simun Romity
Cantor i Organista

U Szent Maiji, 14 Marza. (1747)

Plemenitom i Poßtenom
Tanacsu Szent Marija“

The image shows a handwritten signature in black ink on a light-colored paper. The text is written in cursive and includes the name "Szluga Simun Romity" and "Cantor i Organista". Below this, it says "U Szent Maiji, 14 Marca. 1747.". There is also some smaller, less legible text at the bottom of the signature.

Pokušavajući upotpuniti sliku o njemu, moglo se samo provjeriti spominje li se u građi iz toga vremena, prvenstveno u prijevodima zapisnika Magistrata od 1743. godine (Mandić i Manasijević 2006.), kao i u spisima koji ih prate. Pronađeno je ukupno dvadesetak spominjanja njegova imena u raznim predmetima, počevši od 1746. pa do 1773. godine. Analitički opisi gdje se spominje navedeni su u cijelosti. Svaki analitički opis sadrži datum održavanja sjednice, a u donjem kutu broj fonda, broj inventarne jedinice sumarnog inventara, broj stranice, broj sjednice u godini i godinu održavanja sjednice; a slično i kod spisa gdje je dana signatura.

Tako kronološki, po analitičkim opisima arhivske građe, zapisnika i spisa koji ih prate, možemo pratiti neke elemente iz Romićeva života.

1746. siječnja 31.

Magistrat je za orguljaša crkve za tekuću godinu izabrao Šimu Romića (*Simon Romics*), odredivši mu godišnju plaću od pedeset pet rajnskih forinta i pravo da prilikom žetve inkasira četvrtinu holbe (*holba* = unca) žita, takozvanu zasipaču (*zasipacsā*, *zasipača* = *miric* – mjerica za težinu od 12.5 kg). Jakov Mialtro (*Iacobus Mialtro*) je, pak, izabran za sakristana (*sachristanus* = crkvenjak).

F:261.1. pag.71. 4/1746

1746. travnja 30.

Magistrat je odredio godišnje plaće i primanja u naturi gradskih službenika i slугу:

1. Zakleti bilježnik Petar Josić (*Petrus Iosics*) – 130 forinta;
2. Blagajnik Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*) – 90 forinta;
3. Nadzornik krčmi Toma Rudić (*Thomas Rudics*) – 2 urne vina i 14 forinta;
4. Legat grada Jožef Vizi (*Iosephus Vizy*) – 2 1/2 metričke cente mesa i 50 forinta;
5. Orguljaš Šime Romić (*Simon Romics*) iz žetve – 1/4 holbe žita, tj. zasipače i 55 forinta;
6. Crkvenjak Jakov Mialtro (*Iacobus Mialtro*) – žita koliko i orguljaš i 55 forinta;
7. Učitelj Janoš Kadar (*Ioannes Kadar*) – 1/2 metričke cente mesa, 3 libre svijeća, 1 holbu žita i 2 svežnja trske (za grijanje) 76 forinta;
8. Inspektor za tržnice, Josip Sapunčić (*Iosephus Szapuncsics*) – 20 forinta;
9. Inspektori mesara Petar Jakočević (*Petar Iakocsevics*) i Ivan Cvijanov (*Ioannes Cvijanov*) – 70 forinta;
10. Mesari Ivan Divjak (*Ioannes Diviak*) i Franc Heler (*Franciscus Heler*) – 20 libri loja i 50 forinta;
11. Pastiri koji čuvaju stoku mesare, tzv. hajkači Ivan Bilov (*Ioannes Bilov*) – po 10 libra loja, 10 metara zobi, i Antun Hajkač (*Antonius Hajkacs*) po 55 forinta, ukupno 110 forinta;
12. Gradska kočijaš – 7 metreta žita, Ivan Petruha (*Ioannes Pertucha*) – 1 metričku centu mesa, 1 par cipela i 2 para čizama i 20 forinta;

13. Čuvar zatvora Ivan Crni (*Ioannes Cerni*) – 1 par čizama, 1 dugi gunj, 1 metričku centu mesa, 1 par čizama i 38 forinta;
14. Stražari (*hajdu*) svako po 10 forinta i po 1 par čizama, ukupno 60 forinta; sveukupno 958 forinta.
F: 261.1. pag. 84-86.19/1746.

1747. ožujka 20.

Sjednici Magistrata nazoče zamjenik sudca Mihajlo Bačin (*Michaël Bacsin*) i senatori: Petar Mukić (*Petrus Mukics*), Josip Jaramazov (*Iosephus Iaramazov*), Marko Skenderov (*Marcus Szkenderov*), Ivan Mačkov (*Ioannes Macskov*) i Mihajlo Perčić (*Michaël Percsics*). Obnavlja se raspodjela obiteljske imovine između orguljaša Šime Romića (*Simon Romics*), njegova brata Ivana Romića (*Ioannes Romics*) i mačehe. Specifikacija se čuva u fascikli pod slovom D i pod brojem 3.

F:261.1. pag. 116-117. 16/1747.

1747. travnja 26.

Magistrat određuje godišnje plaće i primanja u naturi:

Petar Josić (*Petrus Josics*), bilježnik (*notarius*) – 130 forinta;

Toma Rudić (*Thomas Rudics*), senator i blagajnik (*perceptor*) – 37 forinta;

Hieronimus Vuković (*Hieronymus Vukovics*), kamerar (*camerarius*) – 67 forinta;

Jožef Vizi (*Iosephus Vizj*), legat grada (*commessarius*) – 150 libri mesa i 150 forinta;

Šime Romić (*Simun Romics*), orguljaš (*organista*) iz žetve – 1/4 holbe žita, tj. zasipače i 55 forinta.

F:261.1. pag. 125-126. 23/1747.

1748. lipnja 9.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Toma Rudić (*Thomas Rudics*) i senatori: Stevan Vojnić (*Stephanus Vojnics*), Petar Mukić (*Petrus Mukics*), Grgo Vidakovic (*Gregorius Vidakovics*), Grgo Križanović (*Gregorius Krisanovics*), Mihajlo Bačin (*Michaël Bacsin*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Josip Jaramazov (*Iosephus Iaramazov*), Marko Skenderov (*Marcus Szkenderov*) i Ivan Mačković (*Ioannes Macskovics*), kao i članovi Zaklete općine: Ilija Crnković (*Elias Crnkovics*), Šime Tumbas (*Simone Tumbasz*), Luka Bukvić (*Lucas Bukvics*), Lovro Peić (*Laurentius Peics*), Fabijan Bajić (*Fabianus Baics*), Martin Čović (*Martinus Csovics*), Đorđe Pužić (*Georgius Pusics*), Josip Sapunčić (*Iosephus Szapuncsics*), Franjo Bajić (*Franciscus Baics*), Josip Temunov (*Iosephus Temunov*), Martin Bajčić (*Martinus Baicsics*), Antun Buljočić (*Antonius Bulyocsics*), Tadija Stantić (*Thadeus Sztantics*), Toma Vojnić (*Thomas Vojnics*), Josip Vukmanović (*Iosephus Vukmanovics*), Bartolomej Rogić (*Bartholomaeus Rogics*), Ivan Franceškov (*Ioannes Franceskov*), Josip Bačin (*Iosephus Bacsin*), Marjan Malagurski (*Marianus Malogursky*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizj*) i Bartolomej Kopunović (*Bartolomaeus Kopunovics*) i razmatrali su sljedeće predmete:

1. Sudac Tomo Rudić (*Thomas Rudics*) i član Zaklete općine Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*) upućuju se kod nadležnih tijela radi dodjeljivanja krunskih dobara. Ona će se dodijeliti ili izvršiti za blagdan sv. Mihaela (*S. Michaël*). Dokumenti se čuvaju u fascikli pod slovom E i brojem 9;
2. Orguljaš Šime Romić (*Simon Romics*) oslobađa se plaćanja svih dažbina. F:261.1. pag. 163-164. 18/1748.

1750. lipnja 15.

Sjednici Magistrata nazoče sudac Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*) i senatori: Grgo Križanović (*Gregorius Krisanovics*), Grgo Vidaković (*Gregorius Vidakovics*), Josip Jaramazov (*Iosephus Iaramazov*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Petar Mukić (*Petrus Mukics*), Marko Skenderov (*Marcus Szkenderov*) i Nikola Guganović (*Nicolaus Guganovics*). Razmatrani su sljedeći predmeti:

1. Određuje se plaća kantora Šime Romića (*Simon Romics*) kod sahrane djece;
 2. Dopushta se isplata 4 700 svijeća za potrebe grada.
- F:261.1. pag. 240. 23/1750.

1750. rujna 23.

Romics Simon, kantor i orguljaš iz Subotice, vice arhiđakonu Kalačke župe, Kalača.

Žali se na obvezu plaćanja arende (najma) na cijelu kuću i imanje, kao i na nisku zaradu. Original. Bunjevački jezik s mađarskom ortografijom. Dva lista.

F:261. 8/1750.

1751. listopada 28.

Sjednici Magistrata nazoče sudac Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*) i senatori: Toma Rudic (*Thomas Rudics*), Grgo Vidaković (*Gregorius Vidakovics*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovics*) i Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*). Razmatrani su sljedeći predmeti:

1. Tužba Gruje Čurčije (*Grujo Tyurtsia*) protiv Stanka Balugčije (*Sztanko Balugcsia*) zbog klevete. Svjedočio je Grgo Malečković (*Gregorius Malecskovics*);
 2. Izvješće gradskog ekonoma Ilije Poljakovića (*Elias Polyakovics*) o sakupljanju dara vladaru;
 3. Intabulacija dugova Ivana Cvijanova (*Ioannes Cvijanov*) orguljašu Šimi Romiću (*Simon Romics*);
 4. Limitiranje cijene vina i rakije;
 5. Gradski ekonom Ilija Poljaković (*Elias Polyakovics*) je podnio račune o kupnji šećera za potrebe grada.
- F:261.1. pag. 288-289/1751.

1753. travnja 29.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Toma Rudić (*Thomas Rudics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Grgo Vidaković (*Gregorius Vidakovics*), Petar Mukić (*Petrus Mukics*), Ivan Mačkov (*Ioannes*

Macskov), Luka Vojnić (Lucas Vojnics), Marko Skenderov (Marcus Szkenderov), Nikola Guganović (Nicolaus Guganovics), Hieronim Vuković (Hieronymus Vukovics) i Jožef Vizi (Josephus Vizj) i članovi Izabrane općine Ilija Poljaković (Elias Poljakovics), Luka Bajić (Lucas Baics), Luka Vojnić (Lucas Vojnics), Ivan Letić (Ioannes Letics), Đerd Halač (Georgius Halacs), Marjan Vojnić (Marianus Vojnics), Ilija Dulić (Elias Dulics), Grgo Aracki (Gregorius Araczky), Tadija Stantić (Thadaeus Sztantics), Ivan Vukov (Ioannes Vukov), Bartolomej Rogić (Bartholomaeus Rogics), Jakov Sučić (Iacobus Szucsics), Toma Vojnić (Thomas Vojnics), Josip Horvatski (Josephus Horvatsky), Bono Gabrić (Bono Gabrics), Petar Sarić (Petrus Szarics), Đorđe Puzić (Georgius Puzics), Franjo Bajić (Franciscus Gabrity), Vito Kulunčić (Vitus Kuluncsics), Ivan Francišković (Ioannes Franciskovics), Luka Francišković (Lucas Franciskovics), Đorđe Peić (Georgius Peics), Josip Bačić (Josephus Bacsity), Stevan Križanović (Stephanus Krizsanovics), Franjo Mamužić (Franciscus Mamuzic), Nikola Bernić (Nicolaus Bernics), Janoš Horvat (Ioannes Horvath), Fabijan Bajić (Fabianus Baics) i Andraš Balog (Andreas Balogh).

1. Razmatrani su predmeti određivanja godišnjih plaća svim gradskim službenicima:

1. Petar Josić (*Petrus Iosics*) „zakleti“ bilježnik – 150 forinta;
2. Josip Križanović (*Iosephus Krizsanovics*), vicenotar i kamerar – 70 forinta;
3. Josip Mamužić (*Iosephus Mamuzsics*), blagajnik, perceptor – 70 forinta;
4. Nikola Sagmajster (*Nicolaus Szagmajster*), 1 metričku centu mesa, 1/2 cente loja kao i 40 forinta;
5. Tadija Tokić (*Thadaeus Tokics*), nadzornik vina – 25 forinta;
6. Martin Sučić (*Martinus Szucsics*), inspektor za tržnice – 24 forinte;
7. Šime Romić (*Simon Romics*), orguljaš – 2 metričke cente mesa i 65 forinta;
8. Martin Mišurai (*Martinus Missuraj*), crkvenjak – 40 svežnjeva trske i 40 forinta;
9. Maria Rožafa (*Maria Rosafa*) učiteljica – 20 forinta;
10. Ištván Kovač (*Stephanus Kovacs*) čuvar zatvora – 1 metričku centu mesa, 15 metreta žita i 46 forinta;
11. Šest gradskih čuvara (*pandurones*) – 2 para čizama i svaki po 10 forinta – 60 forinta;
12. Đerd Milošev (*Georgius Milossev*), konjušar – 2 kočije sijena i 10 metreta zobi – 40 forinta;
13. Matija Mičić (*Matthias Micsics*), konjušar – 2 kočije sijena i 10 metreta zobi – 30 forinta;
14. Ivan Marjanušić (*Ioannes Marianusics*), konjušar – 2 kočije sijena i 10 metreta zobi – 30 forinta;
15. Ivan Penčić (*Ioannes Pencsics*), konjušar – 2 kočije sijena i 10 metreta zobi – 30 forinta;
16. Stevan Vida (*Stephanus Vida*), prvi kočijaš – 1 dugačak kaput (gunj), čizme i 2 para cipela, 5 kožuha, 12 metreta žitarica, 1 centu mesa, 30 libra soli i 20 forinta;

17. Pavle Janošek (*Paulus Ianossek*), drugi kočijaš – 5 kožuha, 1 par čizama, 9 metreta žita, 1 centa mesa, 12 libra slanine i 12 libra soli i 20 forinta;
 18. za franjevce – 30 forinta.
2. Sudac Toma Rudić (*Thomas Rudics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Voinics*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*) i Jožef Vizi (*Iosephus Vizj*), notar Josip Križanović (*Iosephus Krizsanovics*) i iz Zaklete općine: Nikola Sagmajster (*Nicolaus Szagmajster*), Ilija Crnković (*Elias Crnkovics*), Jakov Prćić (*Jacobus Prtyity*), Đorđe Pužić (*Georgius Puzics*), Andraš Balog (*Andreas Balogh*) i Grgo Aracki (*Gregorius Araczky*); svi oni će izvršiti popis stoke, a određen je ključ za razrez državnog poreza po glavi stoke.

3. Vlastelinski porez se plaća po veličini zemljišta.

4. Ubuduće će i bilježnik Petar Josić (*Petrus Iosics*) plaćati porez.

5. Ubuduće će i orguljaš Šime Romic (*Simon Romics*) plaćati porez.

6. U slučaju iseljenja Ivana Budimlića (*Ioannes Budimlics*) njegovo imanje na pustari Zobnatica (*Zobnaticza*) u blizini rječice Jesenovac (*Ieszenovacz*) će preuzeti senator Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*), a on će predati gradu svoje zemljište u unutrašnjosti grada. F:261.1. pag. 372-375/1753.

1753. lipnja 28.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Toma Rudić (*Thomas Rudics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovics*), Grgo Vidaković (*Gregorius Vidakovics*), Petar Mukić (*Petrus Mukics*), Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*) i Jožef Vizi (*Iosephus Vizj*). Razmatrali su se sljedeći predmeti:

1. Izdaje se potvrda o 17-godišnjoj savjesnoj službi orguljaša Šime Romica (*Simon Romics*);

2. Prihvaćaju se računi o isplati žitarica kupljenih za potrebe poreznih davanja od strane Josipa Križanovića (*Iosephus Krizsanovics*).

F:261.1. pag. 387-388/1753.

1753. kolovoza 7.

Simon Romics, somborski ravnatelj škole i orguljaš, Francu Jozefu de Redlu, kraljevskom savjetniku i administratoru dobara Baćke županije, Sombor. Moli da do blagdana sv. Jurja bude oslobođen svih poreznih tereta i obveza, s obzirom na to da se namjerava preseliti iz Subotice u Sombor. Original. Latinski jezik. Dva lista.

F:261. 22/1753.

1754. travnja 30.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovics*), Grgo Vidaković (*Gregorius Vidakovics*), Josip Jaramazov (*Iosephus Iaramazov*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Petar Mukić (*Petrus Mukich*), Marko Skenderov (*Marcus Skenderov*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovich*) i Toma Rudić (*Thomas Rudich*), kao i zakletnici. Razmatrali su sljedeće predmete:

1. Imenuje se Luka Bajić (*Lucas Baity*) za nadzornika vina;

2. Osniva se Komisija za rješenje nesporazuma između Tome Rudića (*Thomas Rudics*) i Josipa Horvackog (*Iosephus Horvatsky*) zbog ljetnih pašnjaka. Reviziju vrše senatori Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Petar Mukić (*Petrus Mukich*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovity*) i Marko Skenderović (*Marcus Skenderovics*), te članovi Izabrane općine: Đorđe Pužić (*Georgius Puzich*), Ivan Francišković (*Ioannes Franceskovich*), Bartolomej Rogić (*Bartholomaeus Rogich*), Đorđe Peić (*Georgius Peich*), Nikola Bernić (*Nicolaus Bernich*) i Jakov Sučić (*Iacobus Szucsich*);
3. Martin Sučić (*Martinus Szucsich*) se imenuje nadzornikom tržnice i tajnih krčma s plaćom od dvadeset sedam forinta;
4. Šime Romic (*Simon Romich*) se ponovno prima za orguljaša i daju mu se razne porezne olakšice i plaća od sedamdeset forinta;
5. Bono Cvijanov se imenuje za drugog sudskog predsjednika;
6. Imenuju se gradski panduri i određuje im se godišnja plaća. To su Đorđe Milošev (*Georgius Miloschev*) četrdeset forinta, Jovan Penčić (*Jovan Penscsty*) trideset i Ivan Marianušić (*Ivan Marianusich*) s trideset forinta i dijelom u naturi;
7. Odobravaju se računi segedinskih trgovaca;
8. Josip Križanović (*Iosephus Krizsanovics*), gradski kamerar, treba isplatiti Tomi Rudiću (*Thomas Rudics*) jedan stog sjena;
9. Izvješće o prihodima iz ubirane pristojbe korištenja pašnjaka od marve koja je tjerana kroz teritorij grada;
10. Računi o kupljenom sjenu za potrebe grada;
11. Prihodi iz kazne zbog utaje poreza;
12. Prihodi iz kazna ubiranih zbog zalutale stoke;
13. Prihodi iz pristojbe za košnice stranih pčelara;
14. Prihodi iz pristojbe za proizvedeno vino;
15. Prihodi iz pristojbe za hvatanje kornjača u jezeru *Körös ér*;
16. Prihvaćaju se računi o kupljenim stvarima za darove dobrotvorima grada;
17. Obavještava se sreski načelnik Ignac Vereš (*Ignacius Vörös*), da se u gradu ne nalazi njegov zalutali konj. Spisi se nalaze u fascikli pod slovom M i brojem 26.
F:261.1. pag. 438-440/1754.

1755. listopada 31.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnich*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovich*), Josip Kopunović (*Josephus Kopunovich*), Petar Mukić (*Petrus Mukich*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovich*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vujovich*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizj*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsich*). Razmatrani su sljedeći predmeti:

1. Tužba orguljaša Šime Romica (*Simon Romich*) protiv senatora Ivana Vojnića (*Ioannes Vojnich*), jer mu nije predao dva kupljena mlinjska kamena;
2. Spisi saslušanja osumnjičenog lopova Jakova Gašpara (*Iacobus Gaspar*) nalaze se pod slovom N i pod brojem 33.

F:261.1. pag. 524/1755.

1756. svibnja 31.

Sjednici Magistrata su nazočili zamjenik sudca Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Marko Skenderović (*Marcus Skenderovics*), Petar Josić (*Petrus Iosich*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsich*). Razmatrali su sljedeće predmete:

1. Izvješće franjevaca Ksavijea (*Xavier*) i Berarda (*Berardus*) o tome da će se ubuduće zasebno voditi blagajna crkve i blagajna samostana;
2. Organist Šime Romic (*Simon Romich*) oslobađa se plaćanja poreza i opominje se da se ponaša pristojno;
3. Tužba Marije (*Maria*), žene Lovre Berčića (*Laurentius Bercsich*), protiv Katarine (*Catharina*), žene Hieronima Sarića (*Hieronymus Szarich*), zbog tuče. Svjedočili su Stana Bukvić (*Stana Bukvich*) i Rozaria Matijević (*Rosaria Maticevich*). Katarina je osuđena platiti liječničke troškove;
4. Spisi u svezi sa sporom oko vinograda pokojnog Ladislava Mesaroša (*Ladislaus Meszaroš*) nalaze se pod brojem 23. Andraš Kanas (*Andreas Kanasz*) traži da mu se taj sjenokoša dodijeli na ime duga, kao i sjenokoša Antala Panke (*Panka Antal*) čiji je kreditor Marko Skenderović (*Marcus Skenderovich*);
5. Spisi u svezi s bludničenjem Jakova Boltaćina (*Iacobus Boltatsin*) i neke Mile nalaze se pod brojem 24.

F:261.1. pag. 570-571/1756.

1756. lipnja 21.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Petar Mukić (*Petrus Mukich*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnich*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*), Petar Josić (*Petrus Iosich*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsics*). Razmatrali su se sljedeći predmeti:

1. Posljednji put se poziva organist Šime Romic (*Simon Romich*) da plaća porez, inače će grad zaposliti drugoga;
2. Plaća se Ana Kočenda (*Anna Kocsenda*) za izdržavanje djeteta kojeg je našla ispod križa;
3. Informacija grada Segedina (*Szegedinum*) u svezi sa sudjelovanjem govedara Andraša Marotija (*Andreas Marothi*) koji je bio govedar Racškovića (*Racskovics*) u krađi konja. Spisi se nalaze pod brojem 26;
4. Imenuje se Komisija za rješenje spora između senatora Petra Josića (*Petrus Iosich*) i Jožefa Vizija (*Iosephus Vizij*) zbog graničnih međa. Komisiju čine: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsich*).

F:261.1. pag. 572-573/1756.

1756. lipnja 25.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovics*), Petar Josić (*Petrus Iosich*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsich*). Razmatrani su sljedeći predmeti:

1. Prihvaćaju se računi kazandžije Ivana Maršala (*Ioannes Marchal*);
2. Komisija koju su činili Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*) i Martin Sučić (*Martinus Szucsich*) je ustanovila da je Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*) pogrešno smjestio granične međe pored livade Petra Josića (*Petrusa Josich*);
3. Prihvaćaju se računi gradskog staratelja Nikole Sagmajstera (*Nicolaus Szagmajster*);
4. Otpušta se organist Šime Romić (*Simon Romics*) i na njegovo mjesto se bira Jakov Jakočević (*Iacobus Iakocsevich*);
5. Tužba Šimona Hajdara (*Simon Hajdar*), tumača Tamiške administracije, protiv dužnika Antuna Vukovića (*Antonius Vukovich*) i Stanislava Tikvickog (*Stanislaus Tikvicki*) nalazi se pod brojem 27.

F:261.1. pag. 573-574/1756.

1756. srpnja 6.

Halaš. Kalački nadbiskup Klobušički se obraća Magistratu Slobodnog kraljevskog grada Segedina i Magistratu Kraljevsko-privilegirane kameralne varoši Sent Marije (Subotica). Traži da gradski orguljaš *Romics Simon*, kao službenik crkve, bude oslobođen plaćanja poreza. Original. Latinski jezik. Dva lista.

F:261. 33/1756.

1756. srpnja 9.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Petar Mukić (*Petrus Mukich*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovics*) i Petar Josić (*Petrus Iosich*). Razmatrani su sljedeći predmeti:

1. Molba senatora Ivana Vojnića (*Ioannes Vojnics*) da se njegov zajam od Đerđa Halača (*Georgiusa Halacs*) u iznosu od 1 040 forinta intabulira na njegov stočni fond;
 2. Sporazum između Josipa Peića (*Iosephus Peich*) i krznara Ilike Kolarevića (*Elias Kollarevich*) o načinu rješenja međusobnih potraživanja;
 3. Limitiranje cijena u Bačkoj županiji nalazi se pod brojem 28. Strogo se kažnjavaju strani radnici koji dolaze u grad radi žetelačkih poslova;
 4. Dopis kalačkog nadbiskupa Klobušičkog (*Klobusicsky*) u interesu oslobođanja plaćanja poreza Šime Romića (*Simon Romich*) nalazi se pod brojem 29.
- F:261.1. pag. 574-575/1756.

1756. srpnja 11.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Petar Mukić (*Petrus Mukich*) i senatori: Ivan Vojnić (*Ioannes Vojnich*), Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovich*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovich*), Toma Rudic (*Thomas Rudics*), Hieronim Vuković (*Hieronymus Vukovich*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*), Petar Josić (*Petrus Iosich*) i Martin Sučić (*Petrus Szucsich*). Razmatrati su sljedeći predmeti:

1. Ne udovoljava se molbi Šime Romica (*Simon Romich*) da se vрати na službu organista;
2. Revizija računa u svezi s tromjesečnim konačenjem vojske u gradu;
3. Daruje se deset forinta naredniku zbog svojih napora oko uspješnog čuvanja reda u gradu.

F:261.1. pag. 575/1756.

1756. srpnja 26.

Sjednici Magistrata su nazočili sudac Petar Mukić (*Petrus Mukich*) i senatori: Grgo Križanović (*Gregorius Krizsanovics*), Josip Kopunović (*Iosephus Kopunovics*), Ivan Mačković (*Ioannes Macskovics*), Luka Vojnić (*Lucas Vojnics*), Marko Skenderović (*Marcus Skenderovics*), Toma Rudić (*Thomas Rudics*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*) i Petar Josić (*Petrus Iosich*). Razmatrali su se sljedeći predmeti:

1. Saslušavši ponizne molbe Šime Romića (*Simon Romich*) dopušteno mu je vratiti se na posao organista, s tim da njegov zamjenik bude Jakov Jakočević (*Jacobus Iakocsevich*) i da dijele plaću. O tomu su donijeli odluku Juriša Peić (*Iurissa Peich*) i ostali „zakletnici“: Ilija Crnković (*Illias Czernkovics*), Andrija Vojnić (*Andria Vojnics*), Antun Buljovčić (*Antun Bulyovcsich*), Janoš Kiš (*Ianos Kiss*), Vranje Evetović (*Vranye Evetovics*), Ivan Vukov (*Ivan Vukov*), Vidak Kuluncić (*Vidak Kuluncsich*), Bono Gabrić (*Bono Gabrich*), Joso Temunov (*Ioso Temunov*), Vranje Bajić (*Vranye Baich*), Stipan Križanovic (*Stipan Krizsanovics*), Ilija Poljaković (*Illias Polyakovics*), Bariša Rogić (*Barisa Rogich*), Petar Sarić (*Petrus Szarich*), Jakov Kopunović (*Iacobus Kopunovich*), Nikola Bernić (*Nicolaus Bernich*), Tadija Stantić (*Thadia Stantich*), Glišo Aradski (*Glisso Aradsky*), Tadija Tokić (*Thadia Tokich*) i Ilija Stipić (*Illia Stipich*);
2. Odlučuje se da ubuduće grad plaća desetinu u slami, a ne u zrnu;
3. Poslije svakog akova vina plaća se pet denara na ime poreza;
4. Zajam Nikole Bernića (*Nicolaus Bernich*) intabulira se Đerđu Halaču (*Georgius Halacs*) u iznosu od 279 forinta;
5. Sporazum između Đorđa Mila (*Georgius Mila*) i kazandžije Mihajla Todorovića (*Mihailo Thodorovics*) u svezi s načinom podmirenja dugova. Posreduju sudac Petar Mukić (*Petrus Mukich*) i senatori Luka Vojnić (*Lucas Vojnich*), Jožef Vizi (*Iosephus Vizij*) i Petar Josić (*Petrus Iosich*);
6. Ugovor o kupnji vina od Teodora Lackovića (*Theodorus Lazckovics*) nalazi se pod brojem 31.

F:261.1. pag. 576-577/1756.

1767. kolovoza 25., rujna 18., Subotica.

Kazneni predmet Matije Valjičića, subotičkog stanovnika, optuženog za krađu ovaca, slanine i sala od *Simona Romicsa*, kantora i orguljaša iz Subotice. Latinski jezik. Dva lista.

F:261. 36/1767.

1771. srpnja 1.-5.

Postupak po žalbi subotičkog stanovnika *Simona Romicsa* protiv oporuke njegova pokojnog punca, Mihajla Romića iz Subotice. Original. Latinski i bunjevački jezik s mađarskom ortografijom. Šest listova.

1771. studenog 4., Pečuh

Dopis Antona Rudića, računovođe Pečuške biskupije, subotičkom Magistratu, u kome traži da se njegov zet (sestrin muž) *Simon Romics* iz Subotice prisili na izdavanje odgovarajućeg dijela nasljedstva njegova pokojnog oca Franje Rudića. Original. Latinski jezik. Dva lista.

1773. svibnja 6., Subotica

Popisi članova subotičke Zaklete općine za 1773. godinu, članova ove općine koji su se sastali 6. svibnja 1773. godine, kao i kandidacijska lista za izbor novog gradskog senatora, mjesta na koje je izabran *Simon Romics*. Original. Latinski jezik. Četiri lista. F:261. 36/1773.

Ovime se ne iscrpljuje sačuvana dokumentacija o Romiću s obzirom na to da su nađeni tragovi o njegovoj prepisci s vlastima grada. Tako saznajemo da je Romić molio da mu se predala livada koju je koristio njegov brat,⁶ da je podnio tužbu 1758. godine protiv sluge⁷ a da su Pavle Vojnić i Đorđe Sintarić od njega zahtijevali da im vrati vinograd i livadu koje nezakonito koristi⁸ te da se 1760. godine uspio osloboditi plaćanja zemaljskog vojnog poreza za 1755. – 1756. godinu.

Nisu nam poznati svi detalji kako je došlo do toga da orguljaš Šime Romić uspije postati jedan od senatora. Razvidno je samo, što se vidi iz sačuvanog spisa od 6. svibnja 1773. godine,⁹ koji se sastoji od četiri lista pisana latinskim jezikom, u kome se nalaze popisi članova subotičke Zaklete općine za godinu 1773. koji su se sastali 6. svibnja 1773. godine, kao i kandidacijska lista za izbor novog gradskog senatora, da je na mjesto izvršne funkcije gradskog senatora izabran upravo Šimon Romić.

Kakva je bila daljnja sudbina Šime Romića i njegove obitelji ne govore nam dostupna vrela. Arhivska vrela do njegova promicanja u senatorsku funkciju 1773. godine, uglavnom nam šturo oslikavaju odnose vlasti spram gradskog službenika zaduženog za orguljašku glazbu, njegova primanja, obveze plaćanja poreza, zatim njegove probleme s podjelom obiteljske imovine. Za mnoge detalje vezane za njegovo podrijetlo, školovanje, obitelj, mjesto stanovanja, način života, liturgijsko¹⁰ muzici-

⁶ PoAS, F:261.2. pag. 67-68/1758. Tako je 28. veljače 1757. godine zapisano da je molio da mu se predala livada njegova brata, a bratu da se dodijeli druga livada.

⁷ PoAS, F:261.2. pag. 67-68/1758. Tužio je lipnja 1758. godine slugu Iliju Vukovića (*Elias Vukovich*) jer je zbog njegove napažnje jedan konj uginuo u štali, a po presudi je Ilija bio dužan platiti odštetu od petnaest forinta.

⁸ PoAS; F:261.2. pag. 93-95/1759 i pag. 93-95.

⁹ PoAS, F:261. 36/1773.

¹⁰ Podatci iz arhiva subotičkih franjevaca možda bi dopunili saznanja o njegovu djelovanju.

ranje koje je izvodio, do dalnjih otkrića u arhivskoj građi fonda F:261, ili na drugim mjestima, ostajemo uskraćeni.

No, već i ovim prikupljenim podatcima jedna kockica povijesnog mozaika života Sent Marije / Subotice iz razdoblja carice Marije Terezije dobila je svoje ime, a time i jasniji, životniji lik.

Literatura i izvori:

- Povijesni arhiv Subotica, F:261. Magistrat povlaštene kraljevsko komorske varoši - Sent Marija (Subotica) (1743. – 1779).
- Ulmer, Gašpar. 1991. *Privilegija kraljevskoj komorskoj varoši Sent Marija 1743*, U: Koreni, Subotica: Istoriski arhiv Subotica, str. 45-52.
- Mandić, Zorica i Manasijević, Vera. 2006. *Protokol Magistrata povlašcene Kraljevsko-komorske varoši Sent Marija – pre zvane Sabatka (1743–1756)*, Analitički inventar serije „Protokoli Magistrata“ (1743–1779), br. 1, Subotica: Povijesni arhiv Subotica.

Summary

Reminiscences of lives of St. Mary's inhabitants (1747 - 1773) through the archival material on Simon Romics

Based on archival sources, the archival material of the Magistrate's Fund, following the data on Simon Romics, the work attempts to present this cantor and organist whose ambition to climb the social ladder led him to the position of senator and to portray with small but specific examples how he touched the lives of other residents of the village of St. Mary, later Subotica. The records which speak of the Romics illustrate, at the same time, the abnormal conditions and circumstances in which the inhabitants of St. Mary, his fellow citizens, lived and worked. Thus, through analytical descriptions and summaries of documents written in the Bunjevci language or translations from Latin, we trace the activity and correspondence of the city authorities regarding Romics the organist, as well ordinary human troubles, family conflicts, difficulties in paying taxes, theft, etc. The material of the original itself is extremely valuable and one of the earliest evidences of the use of the Bunjevci language in Subotica.

Keywords: St. Mary, Magistrate, organist, life of ordinary inhabitants, the Bunjevci language